

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2010/2233(INI)

26.1.2011

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: väliskomisjon

Euroopa Liidu suhted Pärsia lahe koostöö nõukoguga
(2010/2233(INI))

Arvamuse koostaja(*): Mário David

(*)Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde oma 24. aprilli 2008. aasta resolutsiooni EÜ ja Pärsia lahe koostöönõukogu vahelise vabakaubanduslepingu kohta, mida toetas 96% Euroopa Parlamendi liikmetest; märgib, et endiselt on aktuaalsed sellised resolutsioonis tõstatatud küsimused nagu vastastikuse turulepääsu vajadus, intellektuaalomandiõiguse tõhus kaitse, teenuste osutamise puhul kasutatavate mittetariifsete tõkete kõrvaldamine, säästva arengu edendamine ja rahvusvaheliste konventsioonide järgimine;
2. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et läbirääkimisi ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vabakaubanduslepingu üle on korduvalt pikaks ajaks edasi lükatud, ning taunib Pärsia lahe koostöönõukogu 2008. aasta otsust peatada läbirääkimised; on seisukohal, et on ülim aeg jätkata neid läbirääkimisi lõpliku lahenduse leidmiseks, et kummagi poole ühiskond ja äriingonnad saaksid lepingust võimalikult suurt kasu;
3. peab kahetsusväärseks, et EL on selle piirkonna tähelepanuta jätnud, kuigi see on naftavarusid, kaubandusvõimalusi ja piirkondlikku stabiilsust silmas pidades strateegilise tähtsusega regioon;
4. märgib, et pärast 20 aastat kestnud läbirääkimisi on vabakaubandusleping ikka veel sõlmimata; on teadlik sellest, et mõned Pärsia lahe koostöönõukogusse kuuluvad riigid on inimõigusi ja ebaseaduslikku rännet käsitlevad punktid tagasi lükanud;
5. on arvamusel, et piirkonna strateegilist olulisust arvesse võttes ei tohiks vabakaubanduslepingut näha vaid vahendina, mis aitab kaubavahetuse kaudu heaolu suurendada, vaid ka geopoliitilise stabiilsuse edendamise vahendina;
6. märgib, et Pärsia lahe koostöönõukogu on praegu ELi suuruselt kuues eksporditurg ning EL on Pärsia lahe koostöönõukogu peamine kaubanduspartner; märgib, et kaubavahetus on juba praegu tihe, kuid seda on võimalik veelgi tihendada, samuti on võimalik kaubavahetust mitmekesistada, arvestades ELi turu mahtu ja Pärsia lahe koostöönõukogu püüdeid oma eksporditava kauba mitmekesistamiseks; märgib, et vabakaubandusleping pakub ka uusi tehnilise koostöö ja tehnilise abi võimalusi; on seisukohal, et ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimine aitaks sidemete tihendamisele ja mitmekesistamisele tublisti kaasa;
7. rõhutab, et võttes arvesse asjaolu, et Pärsia lahe koostöönõukogusse kuuluvad riigid liiguvad naftasõltuvuse vähendamise eesmärgil majanduse mitmekesistamise poole, aitaks teenuste, kaubavahetuse ja investeringute suurendamine kaasa Pärsia lahe koostöönõukogu riikide majanduse arengule;
8. väljendab heameelt asjaolu üle, et viimase kahe aastakümne jooksul on ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu majandussuhted tihedamaks muutunud ning kaubavahetuse maht on märkimisväärselt suurenenud, hoolimata sellest, et vabakaubanduslepingut ei ole sõlmitud; võtab seda kui märki, et vabakaubandusleping aitaks seda loomulikku kasvu

veelgi suurendada ning asetaks selle avatumasse, prognoositavamasse ja turvalisemasse keskkonda;

9. märgib, et suurem osa vabakaubanduslepinguga seotud tööst on juba tehtud, ning on seisukohal, et vabakaubandusleping sellisel kujul annaks suuri eeliseid mõlemale osapoolle; palub seepärast kummalgi osapoolel käsitada vabakaubanduslepingut üritusena, mis on suur ja tähtis mõlema piirkonna ja nende rahvaste jaoks; on seisukohal, et ELil ja Pärsia lahe koostöönõukogul on ühised huvid ja vajadused ning et ELi kogemused piirkondliku integratsiooni vallas võivad olla innustuseks Pärsia lahe piirkonnale; on sellega seoses arvamusel, et EL võib anda väärtuslikku tehnilist abi;
10. juhib tähelepanu asjaolule, et läbipaistvuse puudumine riigihankemenetlustes ning välisinvestoritele juurdepääsu tõkestamine teenustesektoris võib ohustada lepingu sõlmimist;
11. on veendunud, et ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vaheline vabakaubandusleping oleks väga kasulik mõlemale poolele; usub, et vabakaubandusleping ELiga aitaks edendada Pärsia lahe koostöönõukogu majanduslikku integratsiooni ning et pärast Pärsia lahe nõukogu tolliliidu asutamist võib see anda hoogu juurde ka sellistele tähtsatele projektidele nagu Pärsia lahe nõukogu ühisturg ning Pärsia lahe nõukogu rahaliit ja ühine valuuta; on seisukohal, et Pärsia lahe koostöönõukogule võiksid kasuks olla ELi ühtse turu loomise ja ühisraha kasutuselevõtmise kogemused;
12. toetab kindlalt kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Catherine Ashton'i sõnumit ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu ühisel ministrite konverentsil 2010. aasta juunis ja uuesti 22. septembril ÜRO Peaassamblee ministrite konverentsi kõrval toimunud kohtumisel, milles ta osutas, et EL on valmis tegema viimased jõupingutused läbirääkimiste lõpuleviimiseks; hindab positiivselt ka Pärsia lahe koostöönõukogu vastust, milles kinnitati soovi läbirääkimised lõpule viia;
13. teab, et eksporditollid on mõne Pärsia lahe koostöönõukogu riigi jaoks tundlik küsimus, kuid peab kahetsusväärseks Pärsia lahe nõukogu läbirääkijate hiljutist otsust naasta selles küsimuses oma 2008. aasta seisukoha juurde, s.t jätta see küsimus vabakaubanduslepingust välja; on kindlalt seisukohal, et eksporditollide küsimust ei saa ühestki praegusest vabakaubanduslepingust välja jätta ning et Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjades on sätestatud, et vabakaubanduslepingud peavad soodustama nii impordi kui ka ekspordi tunduvalt liberaliseerimist;
14. soovib ELil eraldada Pärsia lahe koostöönõukogule rohkem vahendeid, näiteks tööstusriikide ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumitega tehtava koostöö rahastamisvahendi kaudu, mis tuleks muuta nähtavamaks ning mis peaks keskenduma kohalike omavalitsuste ametnike koolitamiseks sobivatele programmidele, mis hõlmaksid ka kaubandusküsimusi;
15. tuletab meelde, et pärast Lissaboni lepingu vastuvõtmist on rahvusvaheline kaubandus üks ELi välispoliitika vahendeid ning seetõttu on liidu jaoks kõikide rahvusvaheliste lepingute puhul ülimalt olulised demokraatlike põhimõtete ja peamiste inimõiguste järgimine ning sotsiaal- ja keskkonnaküsimused; nõuab seetõttu, et igas edaspidi sõlmitavas vabakaubanduslepingus peaks olema tõhus ja täitmisele kuuluv inimõiguste klausel;

16. märgib, et Pärsia lahe koostöönõukogu kuues riigis on kokku 15 miljonit võõrtöötajat, kes moodustavad 40 % kogu elanikkonnast; tuleb meelde Pärsia lahe riikide võõrtöötajate ebakindlat olukorda, millele on tähelepanu juhtinud Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO), ning toetab ILO nõudmist miinimumpalga kehtestamise kohta selles piirkonnas, et takistada nii omamaiste tööliste kui ka võõrtöölise olukorra edasist halvenemist; toetab ka töötajate õigust oma huvide kaitseks ametiühinguid moodustada ja nende liikmeks astuda;
17. nõuab tungivalt, et austataks inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud demokraatlike põhimõtteid ja põhiõigusi; nõuab, et Pärsia lahe koostöönõukogu liikmesriigid võitleksid eelkõige tööturul toimuva naiste diskrimineerimise ning laste eksploateerimise vastu, ning rakendaksid tõhusalt ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ning ÜRO konventsiooni laste õiguste kohta;
18. on seisukohal, et vabakaubanduslepingu läbirääkimistel peaks pöörama erilist tähelepanu sellele, et Pärsia lahe koostöönõukogu liikmesriigid ratifitseeriks rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastase ja korrupsioonivastase ÜRO konventsiooni ning rahvusvahelise kõikide võõrtöötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitset käsitleva konventsiooni ning neid täies ulatuses rakendaksid;
19. on veendunud, et vabakaubanduslepingu sõlmimine edendaks oluliselt ELi liikmesriikide ja Pärsia lahe koostöönõukogu riikide suhteid ning annaks lisandväärtust hiljuti vastu võetud ühisele tegevuskavale – eeskätt võimaldaks suurendada suutlikkust ja parandada institutsionaalset raamistikku, muu hulgas ka Pärsia lahe koostöönõukogu sekretariaadis; peab kahetsusväärseks, et ELi diplomaatiline esindatus Pärsia lahe nõukogu riikides on jätkuvalt minimaalne, ning nõuab, et EL suurendaks uue Euroopa välisteenistuse kaudu oma diplomaatilist esindatust selle piirkonnas, nii et Pärsia lahe koostöönõukogu kuues liikmesriigis oleks igäühes ka liidu delegatsioon, ja et see toimuks tihedas koostöös Pärsia lahe koostöönõukogusse kuuluvates riikides olevate ELi liikmesriikide diplomaatiliste teenistustega, et kasutada võimalikult palju ära nende piirkonnast saadud kogemusi; usub, et suurem diplomaatiline esindatus aitaks oluliselt suurendada võimalust viia läbirääkimised vabakaubanduslepingu üle kiiresti lõpule ja lepingut hiljem rakendada;
20. teeb ettepaneku korraldada regulaarselt ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu riikide riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumisi; rõhutab, et selline tippkohtumine võiks tohutult kaasa aidata ELi ja Pärsia lahe nõukogu vaheliste poliitiliste, majandus-, kaubandus- ja kultuurisuhete edendamisele; soovib nii ELi kui ka Pärsia lahe koostöönõukogu kõrgetel poliitiliste otsuste tegijatel regulaarselt kohtuda, et määrata koos kindlaks ühised huvid ja neid edendada ning sel moel suurendada vabakaubanduslepingu sõlmimise ja allkirjastamise tõenäosust lähimas tulevikus; on seisukohal, et nii ELi kui ka Pärsia lahe koostöönõukogu kõrged poliitiliste otsuste tegijad peaksid selleks tippkohtumiseks valmistuma, olenemata vabakaubanduslepingu sõlmimisest ja allkirjastamisest;
21. väljendab heameelt asjaolu üle, et aastatega on EList ja Pärsia lahe koostöönõukogust saanud suured investeringupartnerid ning et 2008. aastal oli Pärsia lahe nõukogu ühes Iraagi ja Jeemeniga üks suurimaid investeerijaid ELis; on seisukohal, et vabakaubanduslepingu sõlmimine või vähemalt läbirääkimiste ametlik taasavamine aitaks kindlasti sõlmida kokkuleppeid, mis ergutaksid ja hõlbustaksid vastastikuseid

otseinvesteeringuid, kui silmas pidada välisosalust takistavate tõkete kõrvaldamist ja investeeringute kaitset; tuletab meelde, et pärast Lissaboni lepingu jõustumist kuuluvad välismaised otseinvesteeringud ELi pädevusse ning seetõttu on ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vahelise vabakaubanduslepingu kiire sõlmimine veelgi vajalikum; märgib, et tulevane vabakaubandusleping avaks mõlema osapoole jaoks uusi investeerimisvõimalusi ning suurendaks sealjuures Pärsia lahe nõukogu võimalusi täita kriteeriumid, mis on vajalikud ELi investeerimislepingu taotlemiseks ELi tulevase investeerimispoliitika raames;

22. tuletab meelde, et Pärsia lahe koostöönõukogu tariifide langetamine vabakaubanduslepingu sõlmimise tulemusena aitaks suurendada rahvusvaheliste ettevõtete investeeringuid; on veendunud, et vabakaubanduslepingu mõjul suureneksid teenustega seotud investeeringuid, mis tooks kasu Pärsia lahe koostöönõukogu kui ka ELi liikmesriikide arengule;
23. soovib ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vahelises igat liiki kaubavahetuses kasutada eurot; hindab positiivselt tõsiasja, et Pärsia lahe nõukogu on algusest peale väljendanud soovi luua tolli- ja rahaliit; märgib, et tolliliit jõustus 2009. aastal, kuid läbirääkimised ühise valuuta üle praegu alles käivad;
24. märgib, et Pärsia lahe koostöönõukogu riigid saavad praegu ELi üldise soodustuste süsteemi raames kasu sooduspääsust ELi turule; rõhutab, et vastavalt nõukogu 22. juuli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 732/2008 artikli 15 lõikele 1 peaksid kõik Pärsia lahe koostöönõukogu riigid mitte ainult ratifitseerima kõik määruse III lisas loetletud 27 Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja ÜRO konventsiooni, vaid neid ka tõhusalt rakendama; on seisukohal, et piirkonna majandusarengut arvestades oleks vabakaubandusleping parem vahend majandusliku kasu jaotamiseks kogu piirkonnale;
25. kinnitab taas, et ELi esmane eesmärk suhetes Pärsia lahe koostöönõukoguga peaks olema vabakaubanduslepingu sõlmimine, kusjuures tegemist oleks olulise piirkondadevahelise vabakaubanduslepinguga; seni, kuni lepingut pole sõlmitud ning järgides mõne Pärsia lahe koostöönõukogu suurema kaubanduspartneri eeskujul, soovib aga kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil ning kaubandusvolinikul kaaluda alternatiivseid lähenemisviise tulevastele kaubandussuhetele Pärsia lahe nõukogu riikidega – kahepoolsete kokkulepetena ELi ja nende Pärsia lahe riikide vahel, kes tunnevad, et on juba valmis end suhetes ELiga rohkem siduma; sealjuures tuleb arvesse võtta Pärsia lahe riikide üksteisest erinevat majanduskorraldust, nende riikide üksteisest erinevat reaktsiooni finantskriisile ning nende suhteid teiste kaubanduspartneritega.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	26.1.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 15 -: 2 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Kader Arif, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, David Martin, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	George Sabin Cutaș, Mário David, Jörg Leichtfried, Miloslav Ransdorf, Michael Theurer, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Patrice Tirolien